

Monumentnummer*: 525991

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 september 2003
Kadaster deel/nr 82990/178

Woonplaats* Wassenaar
Gemeente* Wassenaar
Provincie* Zuid-Holland

Locatiennaam Wassenaar
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Wassenaar
Sectie* E
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2111

Omschrijving**

Inleiding onderdeel 7.

Het bij de historische buitenplaats Clingendael behorende boerderijcomplex, bestaande uit een BOERDERIJ van het voor deze streek kenmerkende langhuistype met een vrijstaande SCHUUR (zie onderdeel 8) en een TUINMUUR (zie onderdeel 9), ligt ten westen van de oprijlaan. De boerderij is in 1905 tot stand gekomen ter vervanging van een 17de-eeuws exemplaar, in opdracht van Baronesse M.M. van Brienen. De architectuur van de boerderij is Overgangsarchitectuur die zich kenmerkt door een gemengde bouwstijl met rijke detaillering in de vorm van gekleurd siermetselwerk. De boerderij staat met de nokrichting evenwijdig aan de oprijlaan. Het vrijwel rechthoekige erf ligt nabij het einde van het rechte deel van de oprijlaan en wordt aan de westzijde begrensd door een tuinmuur met ten westen daarvan een schuur. Ter linker zijde bevindt zich een boomgaard. Rondom het erf staan diverse monumentale loofbomen. De boerderij heeft nog steeds een agrarische functie. De overige opstallen op het erf zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

De vanuit een rechthoekige plattegrond opgetrokken langhuisboerderij met dwarsdeel is het hoofdgebouw van het boerenerf en bestaat uit een deels onderkelderd woonhuis met in het verlengde daarvan een driebeukig bedrijfsgebouwtje onder een iets uitkragend,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met rode pannen gedekt zadeldak en een iets hoger woongedeelte dat een met gesmoorde tuiles du nord gedekt, eveneens uitkragend zadeldak heeft. Op de nok van het bedrijfs gedeelte staan twee rechthoekige houten ontluchtingskokers met geprofileerde rand. Op de nok van het woongedeelte staat een korte gemetselde schoorsteen. De gevels zijn opgetrokken in grauwe baksteen in kruisverband met fijngevoegd metstelwerk. Gele baksteen is ter verlevendiging toegepast voor de speklagen en de strekken boven de gevelopeningen.

De symmetrisch ingedeelde kopgevel van het deels onderkelderde woongedeelte is een puntgevel met twee rechtgesloten keldervensters onder strek, twee eveneens onder strek staande, getoogde opkamervensters met diagonale roedenverdeling in de kruisramen en een zoldervenster als die van de opkamer. De linker langsegevel aan de zijde van de oprijlaan bevat ter hoogte van het woongedeelte twee getoogde vensters met openslaande zesruits ramen, een hoger in de gevel geplaatst, eveneens getoogd venster met tussendorpel van de opkamer. Het keldervenster hieronder is rechtgesloten onder strek. Het iets terugspringende, negen traveeën lange bedrijfs gedeelte, wordt geleed door lisenen met daartussen zes rondboogvensters met roedenverdeling in de stalen ramen, een rechtgesloten staldeur onder strek, een geheel rechts in dit geveldeel staand, getoogd venster met openslaande ramen en links ervan een eveneens onder strek staande gevelopening. De rechter langsegevel bevat ter plaatse van het woongedeelte een paneeldeur onder een licht getoogd bovenlicht, een kelder venster en een hoog in de gevel staand, klein venster. De indeling van de gevel van het bedrijfs gedeelte is vergelijkbaar met de linker; hier echter zeven rondboogvormige stalvensters en een drietal rechtgesloten deuren, waarvan één dubbel. De middelste travee is hoger opgetrokken en voorzien van een plat dak en hooiluik. De symmetrisch opgezette zuid-oostelijke kopgevel bevat een rechtgesloten deur met aan weerszijden een halfrond venstertje met ijzeren raam. In de geveltop van deze puntgevel staat een rechtgesloten zolderdeur met een tweedelig bovenlicht onder een uitkragende, op klampen rustende dakrand. INTERIEUR. In het vrijwel intact gebleven inwendige van het bedrijfs gedeelte zijn de koestallen nog aanwezig.

Waardering

De langhuisboerderij is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de ensemblewaarde:

- als een bijzonder onderdeel van een der belangrijkste 17de-eeuwse buitenplaatsen in de regio, die plaats markerend waarin de 17de eeuw reeds een boerderij stond langs de oprijlaan;
- als een gaaf en typologisch goed voorbeeld van een voor deze streek gangbare langhuisboerderij uit het begin van de 20ste eeuw;
- als karakteristiek voorbeeld van een boerderij gebouwd in de traditie van de Overgangsarchitectuur, die vrij gaaf is wat betreft het materiaalgebruik en de detaillering;
- als een bijzonder onderdeel van een historische buitenplaats en vanwege de functionele, visuele en ruimtelijke samenhang met de overige samenstellende onderdelen van de buitenplaats Clingendael;
- door de herkenbaarheid en de grote mate van gaafheid van het exterieur en de ruimtelijke functionele relatie met de overige complexonderdelen van het boerderijcomplex.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument